

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 17^{ΗΣ} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1952

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΕΜΜ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΔΙΑΔΟΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

Ὁ πρόεδρος τοῦ προηγουμένου ἔτους κ. Γ. Μαριδάκης ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδρίας ὁμιλήσας ὡς ἀκολούθως περὶ τοῦ ἐπιτελεσθέντος ἔργου κατὰ τὸ ἔτος τῆς προεδρίας του. Μεθ' ὃ ἐκάλεσε τὸν Πρόεδρον κ. Ἐμμανουήλ Ἐμμανουήλ, τὸν Ἀντιπρόεδρον κ. Σ. Κουγέαν καὶ τὸν Γραμματέα τῶν Πρακτικῶν κ. Ἀναστ. Ὁρλάνδον, ὅπως καταλάβωσι τὰς ἔδρας των.

Θερμὰς ἀπευθύνω καὶ πάλιν τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὴν Ὀλομέλειαν ἐμπιστευθεῖσαν εἰς ἐμὲ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Σώματος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος.

Τὸ ἔτος τοῦτο δὲν παρήλθεν ἄνευ συγκινήσεων. Ἀπηνῆς ὁ θάνατος εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. Εἰς τὴν ὁρμὴν του παρέσυρε καὶ τὸν Γενικὸν μας Γραμματέα, αἰμίμηστον Γεώργιον Οἰκονόμον. Τὰ εὐχαριστήριά μου διὰ τὴν πολύτιμον συνδρομὴν αὐτοῦ προσφέρονται ὡς μνημόσυνα εἰς τὴν εὐγενῆ του ψυχὴν.

Ὁ κ. Κουγέας μὲ εὐγενῆ προθυμίαν ἀνέλαβε τὰ ἔργα τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως κατὰ τὸ μεσόχρονον μέχρι τῆς ἐκλογῆς διάστημα. Ἐκλέξασα ἡ Ἀκαδημία τὸν σεβαστὸν συνάδελφον κ. Μπαλάνον ὡς Γενικὸν Γραμματέα, ἐπέτυχεν εἰς τὸ πρόσωπόν του τὸν ἄξιον κατὰ πάντα, ὅπως ἐπωμισθῆ τὸ βᾶρος τοῦ ἀξιώματος.

Τοῦ κ. Κουγέα ὡς καὶ τοῦ κ. Μπαλάνου ἡ συμπαραστάσις κατέστησαν ἀνεπαίσθητον τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν προεδρικῶν καθηκόντων. Εὐχαριστῶ ἀμφοτέροισ θερμοῦς. Δὲν εἶναι τυπικὴ ἐπαράληψις ἀλλ' οὐσιαστικὴ ἢ ἐκδήλωσις εὐχαριστικῶν πρὸς τὸν κ. Γ. Βέλτσον, ἄγρυπνον φρουρὸν τῆς Ἀκαδημίας. Ἡ ἐνημερότης καὶ ἡ τάξις εἶναι τόσον πλήρης καὶ ἀκριβής, ὥστε ἡ καθ' ἡμέραν διοίκησις εἰς οὐδεμίαν προσέ-

κοπτε δυσχέρειαν. Ἐπιπλέον καὶ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν δὲν ὑστερεῖ. Ἀποτελεῖ καθῆκον ἢ ἀναγνώρισις δημοσίᾳ τῆς εὐσυνειδήτου ὑπηρεσίας του.

Αἱ τάξεις μας, κύριοι συνάδελφοι, ἠρραιώθησαν αἰσθητῶς. Καὶ νομίζω ὅτι αἱ Τάξεις μετὰ μείζονος περισκέψεως πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν κατάστασιν. Ὅχι μόνον ὁ ρυθμὸς τῆς προκηρύξεως ἐδρῶν πρέπει νὰ ἐπιταχυνθῆ, ἀλλ' ἐνδείκνυται προσέτι, ὅπως εἰς τὸν περίβολον τοῦτον εἰσέλθουν καὶ ἄνδρες, οἵτινες, ἐνῶ εἶναι ἐπιφανέστατοι Ἑλληνας, δὲν εἶναι καὶ κατάφορτοι ἀπὸ ἐνιαυτούς, μὲ ἠλαττωμένην συνεπῶς τὴν ἔφρουν πρὸς δρᾶσιν καὶ ἐνέργειαν.

Τὸ ζήτημα τῆς Βιβλιοθήκης ἀπὸ τὴν σφαῖραν τοῦ πόθου εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς πραγματοποιήσεως. Χάρις εἰς τὴν γενναίαν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῆς Πολιτείας, πρὸς τὴν ὁποίαν θεωρῶ καθῆκον, ὅπως ἐκφράσω καὶ αὐθις εὐχαριστίας, χάρις προσέτι εἰς τὴν, κατὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ κ. Καλιτσονάκη, δωρεὰν σιδηρῶν θηκῶν ὑπὸ τοῦ ἐν Βερολίῳ εὐγενοῦς Ἑλληνοῦ κ. Νικολάου Οἰκονόμου, πρὸς τὸν ὁποῖον θερμαὶ καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἀπευθύνονται εὐχαριστίαι, ἐτέθησαν αἱ ἀπαρχαὶ ὀργανώσεως αὐτῆς. Ἡ Σύγκλητος ἔκρινε σκόπιμον τὴν σχετικὴν φροντίδα νὰ ἐμπιστευθῆ εἰς τὸν κ. Καλιτσονάκη, κατέχοντα τὴν περὶ τὴν βιβλιοθηκονομίαν σχετικὴν γνῶσιν καὶ ἐμπειρίαν. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι ἐντὸς τοῦ ἔτους θὰ τελῶσμεν ἐπισημῶς τὰ ἐγκαίνια τῆς Βιβλιοθήκης εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ κατ' Ἀνατολὰς αἴθουσαν.

Ἡ ἐκτύπωσις τῶν πρακτικῶν ἐνετάθη. Ἐξετυπώθησαν τὰ μέχρι τοῦ ἔτους 1949 Πρακτικά. Ἦδη ἐκτυποῦνται συγχρόνως καὶ παραλλήλως τὰ Πρακτικά τῶν ἐτῶν 1950 καὶ 1951. Ἐξ ἑκατέρου τῶν ἐτῶν τούτων ὑπολείπονται ἐλάχιστα τυπογραφικὰ φύλλα οὕτως, ὥστε ἐντὸς βραχυτάτου νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἐκκρεμότης ἢ καθυστέρησις.

Ὁ νόμος 1756 τοῦ 1951, καταργήσας διὰ τοῦ ἄρθρου 14 τὰς ἀποσπάσεις ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, ἐπληξε καιρίως τὴν Ἀκαδημίαν. Οἱ εἰς τὰς ὑπηρεσίας τῆς Ἀκαδημίας ἀπεσπασμένοι ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ ἐπανῆλθον εἰς τὰς ὀργανικὰς τῶν θέσεως καὶ συνεπείᾳ τούτου τὸ Ἱστορικὸν Λεξικὸν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον καὶ ἡ Ἐθνικὴ Μουσικὴ Συλλογὴ ἐστερηθήσαν ἱκανωτάτων ἔργατῶν.

Τὴν Ἀκαδημίαν ἐπληξεν ὡσαύτως καὶ ὁ νόμος «περὶ καταστάσεως δημοσίων ὑπαλλήλων» ὁ οὗτω λεγόμενος ὑπαλληλικὸς Κώδιξ. Ἡ Ἀκαδημία δὲν καταλέγεται μεταξὺ τῶν ὀργανισμῶν, οἵτινες ἐξηρέθησαν τῶν διατάξεων αὐτοῦ. Διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 26771 καὶ 26872 τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1951 ἐγγράφων πρὸς τὰς ὀργανογεῖα Παιδείας καὶ Οἰκονομικῶν ἐζήτησεν ἡ Ἀκαδημία, ὅπως τὸ βοηθητικὸν τῆς προσωπικὸν καὶ αἱ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ὑπηρεσίας ἐξαιρεθοῦν τῶν διατάξεων τοῦ ὑπαλληλικοῦ Κώδικος, καθ' ὃν λόγον ἐξηρέθησαν καὶ ἄλλαι ὑπηρεσίαι καὶ δὴ αἱ τῶν Πανεπιστημίων. Ἡ ἀναστολὴ τῆς ἰσχύος τοῦ «Ἑπαλληλικοῦ Κώδικος» μέχρι

τοῦ Ἰουνίου, παρέχει τὸν ἐπαρκῆ χρόνον, ὅπως μεταπεισθοῦν οἱ ἀρμόδιοι ὅτι δὲν πρέπει νὰ μεταβληθῇ τὸ κρατοῦν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ διοικητικὸν καθεστῶς.

Ἐοφείλω νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Ὀλομελείας ἐπὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 29 τοῦ Ὁργανισμοῦ. Κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο «πᾶν τακτικὸν μέλος τῆς Ἀκαδημίας, ἀπουσιάσαν συνεχῶς πλέον τοῦ ἔτους τῶν συνεδριῶν αὐτῆς ἄνευ ἀδείας τῆς Ἀκαδημίας θεωρεῖται ὡς παραιτηθὲν αὐτῆς». Κατὰ τε τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διατάξεως, ἀδείας ἔχει ἀνάγκην ὁ προτιθέμενος ν' ἀπουσιάσῃ. Τὸ ἄρθρον ὅμως ἐφαρμόζεται ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι δύναται τις ν' ἀπουσιάσῃ τῶν συνεδριῶν συνεχῶς, καὶ ὅταν πλησιάσῃ νὰ λήξῃ τὸ ἔτος νὰ δικαιουται, ὅπως ζητήσῃ ἄδειαν ἀπουσίας. Τοιοῦτοτρόπως ἡ διάταξις παρεφθάρη ὡς μέσον νομιμοποιήσεως τοῦ παρελθόντος, ἐνῶ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος, ἡ ἄδεια ἀπουσίας δὲν δύναται ν' ἀποβλέπῃ παρὰ μόνον εἰς τὸ μέλλον. Ὁ προτιθέμενος ν' ἀπουσιάσῃ τῶν συνεδριῶν ὑποχρεοῦται νὰ λαμβάνῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν. Ὁ ἀπουσιάζων ἐπὶ ἓν ἔτος χωρὶς προηγουμένην ἄδειαν, πρέπει νὰ ὑφίσταται τὰς συνεπείας, παύων αὐτομάτως νὰ εἶναι μέλος ἐν ἐνεργείᾳ. Ἡ Ὀλομέλεια δὲν δικαιουται ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ συχωρῇ παρέχουσα ἄδειαν ἀπουσίας *in praeteritum*, μὲ ἀναδρομικὴν οὕτως εἰπεῖν δύναμιν. Εἰς οὐδὲν ἕτερον δικαιουται ἡ Ὀλομέλεια παρὰ μόνον, ἐφ' ὅσον ὑποβληθῇ πρότασις τῆς οἰκείας Τάξεως ν' ἀποφασίσῃ, ἐὰν ὁ διαγραφεὶς πρέπει ἢ μὴ ν' ἀνακαταλάβῃ τὴν ἔδραν του.

Τὸ ζήτημα τοῦ Ὑδροβιολογικοῦ Ἰνστιτούτου παραμένει ἐκκρεμές, τῆς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς οὐδεμίαν ὑποβαλοῦσης ἔκθεσιν. Κατὰ τὴν σχετικὴν νομοθεσίαν, τὸ Ὑδροβιολογικὸν Ἰνστιτούτον ἀποτελεῖ αὐτοτελὲς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου. ρητῶς δὲ διατάσσεται ὅτι ἀποτελεῖ παράρτημα τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Πῶς τώρα συμβιβάζεται νὰ ἀποτελῇ μὲν τοῦτο ἴδιον νομικὸν πρόσωπον, συνάμα ὅμως νὰ ἐξαρθᾶται ἐξ ἑτέρου νομικοῦ προσώπου ὡς παράρτημα αὐτοῦ, οἷον νομικὸν πρόσωπον εἶναι ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, δὲν εἶναι ἐνδόλως νοητόν. Ἡ ἔννοια δὲ τοῦ παραρτήματος ἐξαντλεῖται εἰς ὑποχρέωσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὅπως ἀνακοινῶν ἅπλως τὰς ἀποφάσεις του εἰς τὴν Σύγκλητον τῆς Ἀκαδημίας. Ἐὰν μὲν τὰς ἀνακοινῶσιν, ἡ Σύγκλητος οὐδὲν δικαίωμα ἔχει. Ἐὰν δὲν τὰς ἀνακοινῶσιν κατ' οὐδὲν θίγεται ἢ μειοῦται ἢ αὐτοτέλεια τοῦ Ὑδροβιολογικοῦ Ἰνστιτούτου ὡς νομικοῦ προσώπου ἀνθυπάρχοντος. Τοιαύτη σόλοικος κατάστασις, κατ' ἐμὴν τουλάχιστον γνώμην, πρέπει νὰ ἐπισύρῃ σοβαρὰν τὴν προσοχὴν τῆς Ὀλομελείας. Ἡ Ἀκαδημία δὲν δύναται νὰ καλύπτῃ Ὁργανισμοὺς ἐφ' ὧν δὲν δύναται νὰ ἀσκῇ ἔλεγχον καὶ οἴτινες ἐντὸς αὐτῆς ἀποτελοῦν «Κράτος ἐν Κράτει». Τὸ Ὑδροβιολογικὸν Ἰνστιτούτον πρέπει ἢ νὰ ἐνωματωθῇ εἰς τὸν Ὁργανισμὸν τῆς Ἀκαδημίας ἢ ὁ μεταξὺ αὐτῆς καὶ αὐτοῦ ἀραχνοῦφαντος δεσμὸς νὰ διακοπῇ.

Τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἐσημειώθη μὲ τὴν ἔνταξιν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Σύμφωνον τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Ἡ ἔνταξις αὕτη δὲν ἀποτελεῖ εἴσοδον τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον ἐχάραξεν ὁ Δυτικὸς Κόσμος. Ἀπ' ἐναντίας ἡ ἔνταξις αὕτη ἀποτελεῖ εἴσοδον τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου εἰς τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ἐχάραξεν ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ αἰώνων προμαχοῦσα τῆς Εὐρώπης, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Πλάτωνος. Ὁ Δυτικὸς Κόσμος διὰ στόματος τοῦ *Anatole France*, ὁμολογεῖ (*Le génie latin*, πρόλογος) ὅτι «φιλοσοφίαν, τέχνην, ἐπιστήμην, δίκαιον, τὰ ὀφείλομεν ὅλα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τοὺς κατακτήσαντας αὐτὴν κατακτηθέντες ὁμῶς ὑπ' αὐτῆς *«Philosophie, art, science, jurisprudence, nous devons tous à la Grèce et à ses conquérants qu'elle a conquis»*. Ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις τῆς Ἑλλάδος ὡς φρουροῦ τῆς Εὐρώπης, ἀπὸ τῆς πλευρᾶς μὲν τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου ἀποτελεῖ ὁμολογίαν πίστεως πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἀπὸ τῆς πλευρᾶς δὲ τῆς Ἑλληνικῆς συνιστᾷ τὴν βαθμίδα καὶ τὴν ἀφετηρίαν πρὸς νέαν ἐκπολιτιστικὴν ἐξόρμησιν τοῦ ἡμετέρου Ἔθνους. Ὑπὸ τὰς εὐοίωνους αὐτὰς συνθήκας, ἀντανακλώσας ἀμέσως εἰς τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἡμετέρου Σώματος, προσκαλῶ τὸν κ. Πρόεδρον καὶ τὸν κ. Ἀντιπρόεδρον, ὅπως προσέλθουν καὶ καταλάβουν τὰς ἔδρας των.

Ὁ πρόεδρος κ. Ἐμμ. Ἐμμανουήλ ἠὺχαρίστησε τὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας, τὰ ὁποῖα ἀνέδειξαν αὐτὸν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ προέδρου καὶ ἀνέπτυξε τὰς σκέψεις αὐτοῦ περὶ τῶν ὑφισταμένων ἀναγκῶν τοῦ ἰδρύματος καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν μέσων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῶν ὡς ἐξῆς:

Κύριοι Συνάδελφοι,

Διὰ τὴν εὐμενῆ ψῆφόν σας, ἣτις μ' ἔφεραν εἰς τὸ ὑπατον τῆς Ἀκαδημίας ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον ἐλάμπρυναν οἱ προκάτοχοί μου καὶ ὅπερ σήμερον ἐπισήμως ἀναλαμβάνω, Σᾶς εὐχαριστῶ.

Ἐπιτρέψατέ μοι ὁμῶς νὰ σᾶς ἐκφράσω δισταγμούς τινας διὰ τὸ βάρος τὸ ὁποῖον ἐπωμίζομαι. Ἀναλαμβάνω τὴν βαρεῖαν κληρονομίαν προέδρου, οἷος ὁ κ. Μαριδάκης, ὅστις διὰ τῶν ἰσχυρῶν πνευματικῶν ἀρετῶν του, τῆς εὐρείας νομογνωσίας του καὶ τῆς ἀξιοζηλεύτου πρωτοβουλίας του δηγύθυνε μετ' ἀκριβείας καὶ ἐπιτυχίας τὸ ἔργον τῆς Ἀκαδημίας, ἣν καὶ ἐξεπροσώπευσεν ὅπου ἔδει μετ' ἀκρας ἰκανότητος. Ἀφίνει φωτεινὸν παρελθὸν εἰς τὸ ἀνώτατον τῆς χώρας ἡμῶν πνευματικὸν καθίδρυμα.

Διὰ τοῦτο δικαίως κατέχομαι ὑπὸ αἰσθήματος δειλίας πρὸ τοῦ νέου ἀξιώματός μου. Τὸ αἰσθημά μου ὁμῶς αὐτὸ μετριάζει ἢ προσδοκία τῆς πολυτίμου βοήθειας τῶν πεπειραμένων ἐν τῇ Συγκλήτῳ συναδέλφων μου, ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ

ἔργον μου διὰ τὸ ὁποῖον θὰ καταβάλω πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως φέρω εἰς ἐπιτυχὲς πέρας.

Πιστεύω ὅτι διερμηνεύω τὰ αἰσθήματα ὅλων ἡμῶν ἐκφράζων εἰς τὸν ἀποχωροῦντα πρόεδρον τῆς Ἀκαδημίας τὴν εὐαρέσκειαν διὰ τὰς πολλαπλᾶς πρὸς αὐτὴν ὑπηρεσίας του.

Δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει πλέον μεταξὺ ἡμῶν ὁ ἐπὶ πολλὰ ἔτη πολύτιμος συμπαράστατης καὶ σύμβουλος τοῦ ἐκάστοτε προέδρου, ὁ ἀείμνηστος Γεώργιος Π. Οἰκονόμος. Ἡ μνήμη του θὰ μείνῃ ἀγήρως καὶ τὸ ἔργον του φωτεινὸς ὁδηγὸς τοῦ ἴσχιου διαδόχου του, ὅστις κατέχει ὁμοίως ἐξαιρετοὺς ἀρετάς.

Ἡ Ἀκαδημία σήμερον εἰσέρχεται εὐοιῶνως εἰς τὸ 26^{ον} ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της ἔτος, ὅπερ εὐχομαι νὰ διέλθῃ μὲ ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ ἄλλων πνευματικῶν αὐτῆς ἐπιδιώξεων. Εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ τὸ νέον τοῦτο ἔτος δὲν θὰ ὑπολειφθῇ τῶν παρελθόντων εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν παραγωγὴν καὶ κίνησιν. Ἡ Ἀκαδημία ἠνδρώθη πλέον καὶ ὑπερηφανεύεται, διότι ἀπὸ τοῦ 1926 μέχρι σήμερον ὑπῆρξε γόνιμος ἐπιστημονικὸς φορεὺς καὶ ἐνισχυτὴς πάσης πνευματικῆς ἀξίας. Τοῦτου ἕνεκα ἠδραΐωσεν αὕτη ἔν τε τῇ πολιτείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ τὴν ἀσφαλῆ πίστιν καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἴσταιται εἰς τὸ ἀρμόζον ὑψηλὸν ἐπίπεδον.

Ἔχω ἀρχὴν νὰ θεωρῶ ἄσκοπον καὶ περιττὴν τὴν ἐξαγγελίαν ὑποσχέσεων δράσεως. Ὅφειλω ὅμως ν' ἀναφέρω τὰ ἀσθενῆ σημεῖα τοῦ ἀνωτάτου τούτου πνευματικοῦ καθιδρύματος τὰ χρῆζοντα θεραπείας· ὅταν δὲ παραδώσω τὴν προεδρίαν εἰς τὸν ἐπιφανῆ διάδοχόν μου θὰ ὁμολογήσω ὅτι ἂν τι συνετελέσθη κατὰ τὸ 1952 τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν συνεργασίαν τῆς Συγκλήτου καὶ τῆς Ὀλομελείας.

Τὰ ὑπὸ τὴν στέγην καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἀκαδημίας ἐπιστημονικὰ Ἀρχεῖα εἶναι σπουδαῖοι παράγοντες τοῦ ἔργου της, διότι προσφέρουν πολυτίμους ἐπιστημονικὰς συμβολὰς. Ἔχουν ἀνάγκην περισσοτέρας καὶ ἰδιαίτερας κρατικῆς προσοχῆς. Τὸ Γραφεῖον τοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον τὸ περιλαμβάνον καὶ τὴν Ἐθνικὴν Μουσικὴν Συλλογὴν, τὸ Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον, τὸ Ἀρχεῖον Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου, παρουσίασαν μέχρι σήμερον ἀξιοθαυμάστους πρωτοτύπους ἐργασίας ἀποβαινούσας πραγματικὰ ἐθνικὰ ἔργα.

Ἐπίσης τὸ ὑπὸ τὴν πλατωνικὴν αἰγίδα τῆς Ἀκαδημίας Ὑδροβιολογικὸν Ἰνστιτούτον δὲν πρέπει νὰ τύχῃ μικροτέρας κρατικῆς προσοχῆς καὶ νομοθετικῆς διευθετήσεως. Προετοιμάζει ἐξαιρετον ἔργον καὶ ἀποτελεῖ καύχημα καὶ κόσμημα τῆς πατρίδος μας.

Ἡ πολιτεία δὲν διαθέτει ὑπὲρ τῆς Ἀκαδημίας τὰ ἀναγκαῖα μέσα πρὸς ἐνίσχυσιν ἐρευνῶν καὶ ὁ ἰδιωτικὸς πλοῦτος κωφεύει εἰς τὰς ἐκκλήσεις αὐτῆς.

Αἱ τάξεις τῆς Ἀκαδημίας ἔχουν ἀνάγκην πυκνώσεως διὰ τῆς ἐκλογῆς νέων

Ἀκαδημαϊκῶν. Ἡ συμπλήρωσις αὐτῶν εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν εὐδόωσιν τοῦ ἔργου της. Ἐκ τῶν ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὁργανισμοῦ 25 μελῶν διὰ τὴν Τάξιν τῶν θεικῶν ἐπιστημῶν ὑπάρχουν σήμερον μόνον 16, διὰ τὴν Τάξιν τῶν γραμμάτων καὶ τῶν καλῶν τεχνῶν ὁ Ὁργανισμὸς ὀρίζει 25 μέλη καὶ εἶναι μόνον 16 καὶ τέλος διὰ τὴν Τάξιν τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν ἀντὶ 15 μελῶν ὑπάρχουν 9. Δηλαδή ἐκ τοῦ συνόλου τῶν 65 ἀκαδημαϊκῶν πὸν προβλέπει ὁ Ὁργανισμὸς ἑλλείπουν 24. Ἀπόλυτος ἐπομένως ἀνάγκη νέου αἵματος.

Θεμελιῶδες τῆς Ἀκαδημίας ἔργον εἶναι ὁ καταρτισμὸς τῶν ἐπιστημονικῶν ὄρων, ἀφοῦ τὸ γλωσσικὸν ζήτημα δὲν θεωρεῖται εἰσέτι ὄριμον. Ὁ ἀείμνηστος Δημήτριος Αἰγινήτης ἔδωσε τὴν ἀρχήν, κατηρτίσθησαν ἐπιτροπαί, αἵτινες ἐπελήφθησαν τοῦ ἔργου των ἀλλ' αἱ οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι ἀνεχαίτισαν τὴν συνέχισιν αὐτοῦ. Ἀπαραίτητος εἶναι ἡ καθιέρωσις ἐνιαίων ὄρων εἰς τοὺς διαφόρους ἐπιστημονικοὺς κλάδους. Σήμερον ἐπικρατεῖ μεγάλη ἀνωμαλία καὶ δι' ἓνα ὄρον πολλαὶ λέξεις χρησιμοποιοῦνται παρ' Ἑλλήνων ἐπιστημόνων καὶ ἄλλαι μὲν εἶναι κακόζηλοι, ἄλλαι δὲ γραμματικῶς ἀσταθεῖς ἢ ἀνακριβεῖς. Μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἡ πλουσιωτάτη ἑλληνικὴ γλῶσσα παρέχει εἰς τοὺς ξένους τὸν θησαυρὸν της διὰ τὴν ὀρολογίαν των. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μεγάλως θὰ συμβάλῃ καὶ ἡ προσεχὴς ταξινομήσις τῆς πλουσίας βιβλιοθήκης μας.

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 1 παράγρ. γ' τοῦ Ὁργανισμοῦ, καθ' ὃ ἡ Ἀκαδημία «σκοπὸν ἔχει τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἀναγκῶν τοῦ τόπου» θεωρῶ ἐπάναγκες, ὅπως καὶ αὐτὴ ἐπιληφθῆ καὶ ἐνισχύσῃ τὰς ἀπὸ μακροῦ χρόνου προσπαθείας τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου. Οἱ θησαυροὶ του, θησαυροὶ μεγίστης ἐθνικῆς ἀξίας, φθείρονται ἐγκαταλελειμμένοι καὶ μετὰ τινα ἔτη δὲν θὰ ὑπάρχουν. Ἀπὸ πολλὰ ἔτη τὰ κειμήλια τῶν ἡρώων μας τοῦ 21 καὶ τῶν μετέπειτα χρόνων εὐρίσκονται εἰς τινα ὑπόγεια καὶ σήπονται. Καιρὸς εἶναι πλέον μαζὶ μὲ τὰ ὀλίγα ἄτομα πὸν ενδιαφέρονται διὰ τὴν στέγασιν αὐτῶν καὶ διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀστοργίαν τῶν ὑπευθύνων νὰ προστεθῆ καὶ ἡ Ἀκαδημία. Εἰς τὰ ἐνθῦμα τοῦ Κανάρη, τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τόσων ἄλλων ἡρώων καὶ μαρτύρων, οἱ ὅποιοι μᾶς ἔδωσαν τὴν ἐλευθερίαν, ἅς δώσωμεν στέγην.

Τὸ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν τῶν παραρτημάτων τῆς Ἀκαδημίας: Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ, Μεσαιωνικοῦ, (Ἐθνικῆς μουσικῆς συλλογῆς συγχωνευθείσης εἰς τὸ Λαογραφικόν), Λαογραφικοῦ καὶ Ἀρχείου τῆς Ἱστορίας τοῦ ἑλληνικοῦ δικαίου, ἀποτελούμενον ἐκ συντακτικῶν καὶ διευθυντικῶν συγκεντρούντων ὅλως εἰδικὰ προσόντα, δηλ. δημοσίευσιν ἀξιολόγων ἐπιστημονικῶν πραγματειῶν, εἰδίκευσιν εἰς λεξικογραφικὰς ἐργασίας, σπουδὰς ἐν Ἑσπερίᾳ κλπ. διεπίετο ἀνέκαθεν ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ εἰδικοῦ Ὁργανισμοῦ καὶ τοῦ Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἀκαδημίας

Ἀθηνῶν. Αὕτη ὡς μόνη ἀρμοδία νὰ ἐλέγῃ καὶ κατευθύνῃ τὴν εἰς τὰ ἰδρύματα αὐτῆς ἐπιτελουμένην ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν μετὰ γνώμην καὶ τῶν οἰκείων ἐξ ἀκαδημαϊκῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν, ἀπεφάσιζε περὶ τῆς ἐκλογῆς καὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ προσωπικοῦ τούτου, τῶν προαγωγῶν αὐτοῦ καὶ ἐν γένει τῆς λειτουργίας καὶ τῆς ὀργανικῆς διαρθρώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων.

Κατὰ τὴν πρόσφατον ὁμως δημοσίευσιν τοῦ Α. Ν. 1811/1952 «περὶ κώδικος καταστάσεως τῶν δημοσίων διοικητικῶν ὑπαλλήλων» παρὰ τὸ ὅτι ἡ Ἀκαδημία εἶχε ζητήσει τοῦτο δι' ἐγγράφου της, δὲν περιελήφθη, ἐκ προφανοῦς παραδρομῆς, οὐδεμία διάταξις διασφαλίζουσα τὴν Ἀκαδημίαν εἰς τὰ ἐκ τοῦ Ὄργανισμοῦ αὐτῆς δικαιώματα, ὅπως αὐτὴ κρίνῃ καὶ ρυθμίξῃ, ὡς μόνη ἀρμοδία, τὰ τοῦ προσωπικοῦ της. Εἰς ἐπίμετρον οὐδ' εἰς τὸν πρόσφατον νόμον 1836/1951» περὶ προστασίας τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ» ἐγένετο ἐξαίρεσις τῶν ἀνωτέρω ἐπιστημονικῶν θέσεων τῆς Ἀκαδημίας (ὡς ἐγένετο ἐξαίρεσις διὰ θέσεις μικροτέρας σημασίας ὡς αἱ εἰρηνοδίκου, ἐπιμελητῶν Πανεπιστημίου κλπ.), οὕτω δὲ δι' ἀπλῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας δύνανται νὰ τοποθετοῦνται εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς ταύτας θέσεις πρόσωπα τελείως ἀκατάλληλα καὶ παρὰ τὴν γνώμην τῆς Ἀκαδημίας. Εἶναι προφανές ὅτι ἡ τοιαύτη κατάστασις οὐχὶ μόνον σημαντικὴν βλάβην εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν τῶν ἀρχείων δύνανται νὰ ἐπιφέρῃ ἀλλὰ καὶ ἀποτελεῖ βαρῦτατον πλήγμα κατὰ τοῦ κύρους τοῦ ἀνωτάτου πνευματικοῦ καθιδρύματος τῆς χώρας. Ὅθεν πρὸς θεραπείαν τοῦ ἀτόπου τούτου ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεσος ἐκδοσις νόμου ἀποκαθιστῶντος τὴν Ἀκαδημίαν εἰς τὰ ἐκ τοῦ Ὄργανισμοῦ αὐτῆς ἀπορρέοντα δικαιώματα, διότι αὕτη δὲν ἐξετάζει μόνον τὰ τυπικὰ προσόντα τῶν ὑπαλλήλων της ἀλλὰ καὶ τὰ τεκμήρια τῆς ἐπιστημονικῆς ἐκάστου ἐπιδόσεως τὰ διαπιστούμενα ἐκ δημοσιευμένων ἰδίων αὐτῶν ἐργασιῶν.

Ἄς εὐχηθῶμεν ὅπως τὸ ἔτος τοῦτο διαρρέυσῃ εἰρηνικῶς διὰ τὴν πατρίδα μας καὶ ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ὅπως τὰ ζοφερὰ νέφη τὰ καλύπτοντα τὸν διεθνεῆ ὀρίζοντα ἀντικαταστήσῃ ἡ αἰθρία καὶ φωτίσῃ ὁ ἥλιος.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς παρουσιάζει τὰ ἀποσταλέντα εἰς τὴν Ἀκαδημίαν νέα βιβλία καὶ τεύχη περιοδικῶν.

Ὁ κ. Ἄλ. Βουρνᾶζος καταθέτει τὰ συγγράμματα τοῦ κ. Πραξιτέλους Ἀργυροπούλου: α) Ὑπολογισμὸς ὑδραυλικῶν ἔργων καὶ β) ὑδραυλική, καὶ ἐπαινεῖ τὸν συγγραφέα διὰ τῶν ἐξῆς:

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν τὰ τελευταίως, δαπάναις τοῦ Τεχνικοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἑλλάδος, ἐκδοθέντα δύο ἀξιόλογα